І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 81. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го КВІТНЯ (APRIL) 1962 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 81. VOL. LXVIII.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес!

ВОСКРЕСЕННЯ — ЦЕ ПІДСТАВА НАШОЇ ВІРИ

З ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ КИР ЙОСИФА ШМОНДЮКА, СТЕМФОРДСЬКОГО ЄПИСКОПА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ

Христос воскрес! Воістину Воскрес! Цими словами ми з радістю вітаємо у Великодню Неділю і впродовж слідуючих шістьох тижнів. Може ніколи за тих близько дві тисячі літ, відколи ці слова лунають, не мали вони глибшого значення, як у наших часах; може ніколи не треба було пригадувати людям про цю історичну подію більше, як сьогодні, коли частина людства, яка так далеко поступила вперед у цивілізації і, на жаль, згорділа та заситилася приємностями користання з технічних досягнень, не хоче слухати про позагробове життя. Христове Воскресення доказує правдивість нашої віри в існування другого життя, далеко кращого і вповні забезпеченого. Христове Воскресення також відновляє нашу надію, що можемо осягнути вічне життя. Воскресення надає правдивого значення життю; воно встановляє властиву вартість усіх людських учинків і лучить добрі вчинки в один дорогоцінний ланцюг, що сягає аж у вічність. Ось це є значення Великодня. Щорічне його святкування — це найважливіший день у церковному календарі. Літургія нашої Східньої Церкви зве цей день: „празників празник і торжество торжеств".

Отже маємо належну причину радіти, „обняти один одного, з Воскресенням простити тим, що нас ненавидять і разом заспівати: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть поборов і тим, що в гробах, дарував життя".

Воскресення — це найбільше чудо Христа Спасителя. Цим чудом Небесний Отець положив печать на всі Ісусові слова і вчинки. Воскресення — це підстава нашої віри в Божество Христа. Нам уже немає потреби тривожитися чи сумніватися. Христова Церква — це божественна установа, заложена на землі, щоб нас непомильно вести до неба.

Нам треба стати правдивими й вірними учнями воскреслого Христа. Такими ми можемо стати через пізнання Христової науки, через постійне розважання над Його словами, через щоденне старання відтворити в собі примір Його повного чеснот життя. Христос мусить жити в нас. Його життя, Його сила, Його краса, мусять сповняти всіх членів Його Містичного Тіла. Все на землі має свою вартість виключно в залежності від того, чи воно зв'язане з воскреслим Христом. Христос мусить жити в нас, думати в нас, говорити в нас, діяти в нас, таким чином стаючи первовзором, обітницею і запорукою нашого власного воскресення з Ним.

† Йосиф,
Єпископ Стемфордський

ХРИСТОВА ЦЕРКВА ВСЕ ПЕРЕЖИВЕ І ДІЖДЕТЬСЯ СЛАВНОГО ВОСКРЕСЕННЯ

З ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ КИР ЯРОСЛАВА ГАБРА, ШИКАГІВСЬКОГО ЄПИСКОПА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ

Святий Апостол Павло коротко, сутньо й чудово висловив зміст і величну благовість Найсвітлішого Празника нашої християнської релігії — Христового Воскресення. „А коли Христос не воскрес", каже він, „тоді марне наше проповідання, марна й наша віра" (І. Кор. 15, 14). „Та Христос воскрес із мертвих, первісток між тими, що заснули в Господі" (там же 20). Христове Воскресення є наочним і незаперечним доказом того, що наука Апостолів є Божою наукою, — воно усуває всякі сумніви відносно нашої християнської віри, воно запалює нас до ревности в Божій службі, пригадуючи нам, що всі ми маємо бути колись щасливими у вічному житті.

Дорогі в Христі! Апостол народів свідчить, що „в Христі всі оживуть". Ці радісні його слова відносяться до кожної людини зокрема. Скільки то радости, скільки заохоти й потіхи міститься в них! Кожний із нас черпає в них силу...

В цих надхнених Богом словах Апостола знаходить радість кожна віруюча людина, знаючи, що всяка прикрість, всяка розлука, всяка фізична втрата, навіть і смерть, приготовляє нас до вічного блаженного життя з Воскреслим Спасителем...

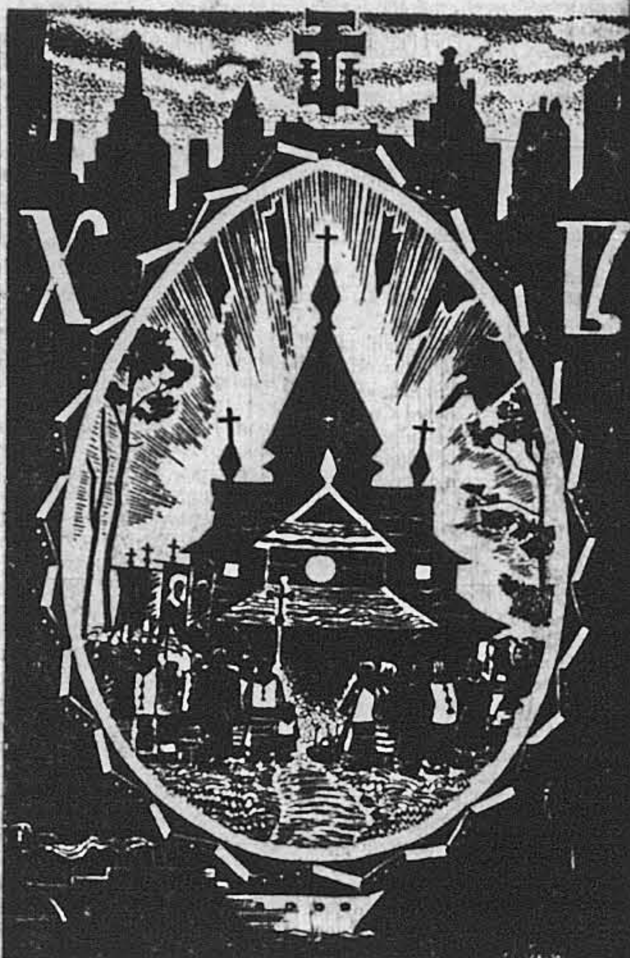
І наша Українська Церква, переслідувана сьогодні безбожним серпом і молотом, буде жити й розвиватися, бо Безсмертний Христос Спаситель є Її життям. Наша Церква в Україні зазнала, щоправда, численних та болючих втрат, але в заміну за те вона прегарно розвивається по цілому світі, де тільки живуть вірні діти українського народу. І цей саме розвиток нашої Церкви в діяспорі підтримує духово наших переслідуваних братів за залізною заслоною, коли вони знають, що за їх терпіння і кров Бог благословить Українську Церкву у вільному світі.

Дорогі в Христі! Всі ми як одиниці живемо в Ісусі Христі. Подібно й Церква, яка складається з одиниць, живе в Христі і з Христом. У нас немає і найменшого сумніву, що Христова Церква все переживе й діждеться славного воскресення. Тож будьмо тісно та щиро віддані Христовій Церкві, бо ж у Церкві живе Безсмертний Цар Христос, Котрий обіцює і нам вічне воскресення, кажучи: „Я є воскресення і життя; хто вірує в Мене, хоч би вмер, житиме" (Ів. 11, 25)...

† Ярослав,
Єпископ Шикаґо

Українські писанки в американських журналах

Американський журал — „Тудей'с Лівінґ", що появляється кожного тижня, як додаток до відомого американського щоденника „Ню Йорк Гералд Трібюн", використав для обкладинки свого числа за 22 квітня ц. р. кольорову репродукцію українських писанок. В інформації про цю обкладинку подано коротку згадку про мистецтво українських писанок і сказано, що показані на обкладинці писанки були сфотографовані в українській крамниці „Арка" в Ню Йорку, що її власником є п. Ярослав Пастушенко. Так же само щотижневий додаток до філядельфійського часопису „Філядельфія Інквайрер" назвою „Тудей" надрукував у своїм великоднім числі за 22 квітня ц. р. коротку статейку про українські писанки з фотографією Оксани Богачевської, яка, зодягнена в український національний одяг, дає показ розписування українських писанок.

АМЕРИКАНСЬКА РАКЕТА НА МІСЯЦІ; НОВІ САТЕЛІТИ ОБЛІТАЮТЬ ЗЕМЛЮ

Голдстовн, Каліфорнія. — Тутешня обсерваційна лябораторія ствердила 26-го квітня ц. р. о год. 4:49:53 тихоокеанського стандартного часу (нюйоркський стандартний час — 7:49:53), що ракета „Рейнджер IV" залетіла згідно з призначенням на Місяць. Це перша американська ракета на Місяці, і американські науковці вдоволені з цього успіху, хоч він не є повний, бо „Рейнджер IV" не надавав запланованих повідомлень ані фотографічних знімок внаслідок того, що не функціонували фотографічні й телевізійні камери. „Рейнджер IV" був випущений в понеділок 23-го квітня о год. 3:50 по полудні. Ця ракета летіла до Місяця 64 години без 7-ох секунд. Вона перелетіла 231.486 миль. Її початкова швидкість становила 24.5000 миль на годину, пізніше, як зменшилося притягання землі, швидкість зменшилася до 2.000 миль на годину, а як ракета зближалася до Місяця, то швидкість зростала і виносила перед упадком на Місяць 5.963 милі на годину. Науковці увесь час лету дуже пильно стежили за ракетою, яка передавала сиґнали. Ракета зблизилась до Місяця і залетіла над ту його частину, що є з противного боку від Землі. В докладно обрахованому часі перестали надходити сиґнали з „Рейнджера IV", що було доказом того що ракета приземлилася, ще значить, впала на Місяць. Найближчу ракету типу Рейнджера мають випустити восени цього року, і тоді використають досвід з теперішньої проби.

В Кейпі Канаверал на Фльориді 26-го квітня американські ракети з успіхом випустили англійський сателіт, випродукований англійськими науковцями, який важить 132 фунти, і який має інструменти, щоб досліджувати йоносферу, соняшну радіяцію та космічні промені. 26-ий квітня був першим днем міжнародної співпраці в ділянці сателітів, які мають досліджувати космічні простори. Цей сателіт має наукову назву С-51, але його має назвати ще й іншою назвою англійський прем'єр Гаролд Мекміллен, який саме тепер перебуває в ЗДА, щоб конферувати із президентом Кеннеді. ЗДА мають випустити ще один англійський науковий сателіт, а після того один канадійський. Англійський науковець хвалив американсько-британську співпрацю в ділянці сателітів. Сер Гаррі Мессі заявив, що він вдоволений із започаткованої співпраці, яка дасть великі успіхи для пізнання космосу. Того самого 26-го квітня за допомогою американських ракет на острові Воллопс коло Вірджінії випущено японську ракету, яка має вивчати йоносферу. Ракета випродукована в Японії. Пізніше в ЗДА мають випустити ще дві японські ракети, що мають вивчати Космос. Для повноти американських успіхів в здобуванні космічних просторів треба ще згадати те, що летунство на досвідній площі в Пойнті Арґелло в Каліфорнії випустило два так звані „секретні" сателіти, які мають фотографувати хмари або те все, що діється на Землі. Про ці сателіти не подано жадних вияснень. Гадають, що один із них має досліджувати за допомогою різних приладів соняшну радіяцію.

Роберт Ф. Кеннеді про фізичну здібність американської молоді

Вашингтон. — Головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді, промовляючи на зборах делеґатів від губернаторів в справі фізичної здібности американської молоді, сказав, що майже половина американської молоді не могла виконати найзвичайніський тест фізичної здібности. В Оклогомі на 6 500 молоді, аж 47 відсотків не могли виконати звичайного тесту, і тільки 7 відсотків виконали складний фізичний тест. „Ми виконуємо різні спорти, граємо футбол і в бейзбол, але один славний спортовець „не міг маршувати впродовж двох днів", як цього вимагається часто на війні".

Роман КУПЧИНСЬКИЙ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Умер Христос поганьблений, побитий,
І в гріб Його поклали на скалі.
Затьмився день і жах несамовитий
Струснув старі підвалини землі.

Здавалося, що правда вже не встане,
І не осяє темряви світів,
Що не Петро, а Юда загетьманить
Із зграєю обманців і катів.

Та в третій день, в бліду годину ранню
Хитнулася від грохоту гора.
Воскрес Христос із гробу по писанню
І шлях пробив до правди і добра.

І відтоді ніякий камінь долі
Вже не страшний для націй і людей.
В твердій борні чекають босі й голі
На сповнення леліяних ідей.

Бо кожному стоїть перед очима
Воскресний день розп'ятого Христа,
Коли скала двигнулась недвижима
І з гробу встала істина свята.

ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ СТОЯТИМЕ НА ПІВАКРОВІЙ ПЛОЩІ В ТРИКУТНИКУ МІЖ 22 І 23 ВУЛИЦЯМИ ТА ВУЛИЦЕЮ „Р" В ПІВНІЧНО-ЗАХІДНІЙ ЧАСТИНІ МІСТА

ПЛОЩУ ВИБРАЛИ ОДНОДУШНО ЕКЗЕКУТИВА І МИСТЕЦЬКА КОМІСІЯ КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ, ВІДБУВШИ НАРАДУ З ДИРЕКЦІЄЮ ПАРКІВ СТОЛИЦІ

Вашингтон. — У великих, всенародних зусиллях здвигнути в столиці країни, Вашингтоні, відповідний репрезентативний пам'ятник Кобзареві України і співцеві вселюдської волі Тарасові Шевченкові, для відзначення сторіччя його безсмертя і 150-річчя його народи, зроблено черговий, поважний крок уперед: обрано відповідну площу. Площа ця положена в трикутнику між 22 і 23-ою вулицями та вулицею „Р" (Пі) в північно-західній частині міста, у віддалені приблизно одної милі від Білого Дому та в безпосередньому сусідстві від дипломатичної Массачуссетс евеню. Ця трикутна площа має приблизно 50 ярдів в основі та по 80 ярдів по боках, отже вона завбільшки на приблизно пів акра і є найбільшою, яку досі ставлено в тій цілі до розпорядження. Біля основи площі коло вул. „Р" стоїть велике дерево. Сама площа положена в одній з найвищих частин міста і сама є легко спадиста в напрямку основи трикутника, і, згідно з оцінкою знавців, першорядно надається для будови пам'ятника та відповідного її достосування до пам'ятника, як у мистецькому, так і архітектурному розуміннях. З одного боку, від 23-ої вулиці, площа межує з великим парком, що його перетинає один із головних шляхів. По цьому ж боці вгорі біля площі є стилева церква, що належить до замітних монументів столиці, а з другого боку, від 22-ої вулиці, є мешкальні доми. Вид від вулиці „Р" в напрямку злитих 23 і 22-ої вулиць становить замітну, нічим не заслонену панораму.

Цю площу однодушним голосуванням вибрали члени Екзекутиви та представники Мистецької Комісії Комітету Пам'ятника Шевченкові, що минулого четверга, 26-го квітня, відвідали Вашингтон, відбули зустріч з директором комісії парків столиці п. Джетом і його асистентами пп. Гевелом і Фріменом та оглянули ще додатково площу при Массачуссетс евеню. Щодо вибору площі, як згадано, не було поділу думок, бо всі були однозгідні, що обрана площа ще найбільш з усіх поставлених до розпорядження відповідає передумовам і умовам здвигнення на ній репрезентативного пам'ятника Тарасові Шевченкові. В цих відвідинах, нарадах і рішеннях взяли участь члени Екзекутиви Комітету Пам'ятника Шевченкові: містоголова проф. д-р Лев Добрянський, екзекутивний директор Йосип Лисогір, секретар д-р Ярослав Падох, скарбник Ігнат Білинський та члени Антін Батюк, Олена Лотоцька, Антін Драган, д-р Матвій Стахів, архітект Аполлінарій Осадца, Святослав Гординський та Володимир Душник, а Мистецьку Комісію репрезентували проф. Григорій Костюк, мистці Любомир Кузьма, Володимир Ласовський і Петро Андрусів та голова місцевого Комітету Пам'ятника Шевченкові інж. Володимир Сім'янців. Екзекутива Комітету, повідомляючи про ці відвідини і рішення окремим комунікатом, закликає рівночасно усі наші громади та всіх наших громадян, щоб приспішили та збільшили свої пожертви на цілі будови пам'ятника, яка тепер уже, після вибору площі, почне швидкими темпами реалізуватися. Вибір цієї площі, що його столиця, згідно з рішенням Конґресу ЗДА, безкоштовно відступає під будову пам'ятника Шевченкові, має бути ще затверджений різними столичними комісіями та секретарем внутрішніх справ.

Архиєпископ Яковос передбачає об'єднання православних Церков у ЗДА включно з українськими

Вашингтон. — Голова Грецької Православної Церкви у ЗДА архиєпископ Яковос заявив під час пресової конференції, що відбулася тут у четвер дня 26-го квітня, що усі православні Церкви, які існують на терені ЗДА об'єднаються в недалекому майбутньому в одну американську Православну Церкву із 6 мільйонами вірних. Деякі із існуючих православних церков почнуть об'єднуватися вже протягом найближчих двох - трьох років й об'єднання усіх наступить найдалі до 15 літ. Нині існує і діє у ЗДА три українські православні Церкви, чи зглядно чотири, бо до українських треба зарахувати теж Карпаторуську Православну Церкву, три російські, дві румунські одна сербська, одна альбанська, одна сирійська й одна болгарська.

„МОЛІМСЯ, ЩОБ ХРИСТОС ВОСКРЕС І ДЛЯ НАС І ДЛЯ НАШОЇ БАТЬКІВЩИНИ"

ІЗ СВЯТОЧНОГО ПАСХАЛЬНОГО ПОСЛАННЯ ВПРЕОСВЯЩЕННОГО ПАЛЛАДІЯ, МИТРОПОЛИТА УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЕКЗИЛІ

Сьогодні у нас торжество понад усіма торжествами. Відзначаємо найвище оправдання нашої віри, перемогу Господа нашого Ісуса Христа над смертю — Воскресіння Христове. Христос Воскрес — і торжество нашої віри повне, і ми „благословляючи Господа, оспівуємо воскресіння його, бо, потерпівши розп'яття, Він смертю смерть переміг"...

І так, Спаситель в цей день неземної радости для чоловіка „відкрився Сином Божим в силі, по Духу святости через воскресіння з мертвих Господа нашого Ісуса Христа" (Рим. 1.4). „Був виданий за наші гріхи і воскрес для оправдання нашого" (Рим. IV, 25), після чого „виправдавшись вірою, маємо мир з Богом через Господа нашого Ісуса Христа, через Якого ми вірою отримали доступ до тої благодаті, що в ній стоїмо, і хвалимось надією слави Божої" (Рим. V, 1-2), бо „Той, що воскресив Христа з мертвих і наші смертні тіла воскресить Духом Своїм, що живе в нас" (Рим. VIII, 11).

Св. Пасха зближує нас тісніше поміж собою і з усім народом, як живими, так і покійниками на протязі цілої історії. Свята молитва, зокрема на Пасху не знає непрохідного простору чи перешкод; вона зноситься до самого Божого Престолу і спускається до самого пекла, помагає і там сущим душам, з'єднує небо з землею, минуле та майбутнє з сучасним...

Із священним тремтінням і величним красномовством прославляють цей „найбільший день" святі отці й церковні письменники... Св. Іоан Золотоустий, починаючи своє Слово на Святу Пасху, говорить: „Ось настав для вас жаданий, спасенний празник, день Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа. Це свято є запорукою миру, джерелом примирення, знищення ворогів, зруйнування смерти, погибелі диявола. Сьогодні люди з'єдналися з Ангелами і, обложені тілом, разом з безтілесними силами возносять хвалебні пісні Богу. Сьогодні Господь знищив пекельні ворота і саме лице смерти зруйнував. Але що я кажу лице смерти? Навіть саму назву смерти змінив: вона тепер вже називається не смертю, а успокоєнням, спочинком і сном (72-ге Слово, т. 6-й).

Боротьба Правди Божої з кривдою існує від початку світу, а в нашій Батьківщині-Україні від початку нашої історії. Тепер особливо, в занепавшому світі, під владою диявола, царює ненависть, неправда і смерть. Наше покоління відчуло панування на світі кривди з більшою силою, як наші батьки. Ми уболіваємо, що в нашій Батьківщині, огорнутій темрявою, лунає „плач і скрегіт зубів" мільйонів замучених безбожниками людей. Помогти можемо лишень гарячою молитвою. Надія на поміч людську марна... Зберігаймо совість свою і серце в чистоті і святості, стараймося очищати свою совість від мертвих діл щирим покаянням і теплими сльозами. „Чисті бо серцем, Бога побачать". Чиста совість є дорогоцінним даром Божим. Зберігаючи чистою свою совість, ми зберігаємо свою душу.

Закликаємо і Молодь нашу, потіху і зміну нашу, бути стійкою, відверто ісповідувати Віру Батьків — Святе Православіє, оберігати себе від зневіри та релігійної байдужости. Ми з хвилюванням дожидаємо Святої Пасхи, приготовляємо себе, приступаємо до Святої Сповіді і Причастя, щоб, нарешті, духовно оновлені, безбоязно, неосудно насмілитись, разом з Пророком, візвати до Господа: „Воскресни, Боже, суди землю, бо Ти є Цар для всіх народів" (Пс. 81, 8). В найбільшій покорі молімся, щоб Христос Бог воскрес і для нас грішних, і для нашої безталанної Батьківщини-України і для братів наших, що терплять муки від безбожної влади...

В такому духовному настрої, — чи будемо ми в єднанні чи в розлуці, де є Спаситель наш — наше життя і радість, наш скарб і потіха, наше щастя і вічне блаженство.

† Арх. Палладій

„Я — ВОСКРЕСЕННЯ І ЖИТТЯ! ХТО ВІРУЄ В МЕНЕ, ХОЧ І ВМРЕ, БУДЕ ЖИТИ!"

ІЗ АРХИПАСТИРСЬКОГО ВЕЛИКОДНЬОГО ПОСЛАННЯ ВПРЕОСВЯЩЕННОГО БОГДАНА, МИТРОПОЛИТА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ

В день Великодня Свята Православна Церква пригадує всім своїм духовним дітям велику Правду Воскресення Христового. Воскресення Христове — це та тверда підстава, на якій побудоване християнство, це доказ і ствердження, що Христос є Сином Божим... Та Христове Воскресення — це не тільки для нас ствердження Його на третій день Воскресення — це свято, що приносить нам велику радість, що приходить до наших сердець через факт Воскресіння Христа.

Який би тягар не давив наше серце, які б хмари не заслонювали нам шлях до Бога, то ввесь цей біль гоїть Наш Спаситель в день Свого славного Воскресіння. Відсвіжити та відновити в собі цю центральну правду Воскресення Нашого Спасителя — це наш найбільший християнський обов'язок в часі Великодня. Без цієї віднови ми невсилі будемо відчути тої радости, радости нашої душі, та стати на той шлях, що його вказує нам наш Воскреслий Спаситель.

„Я Воскресення і Життя. Хто вірує в Мене, — хоч і вмре, буде жити", (Ів. 2, 25). Ці слова нашого Спасителя кличуть нас в день Великодня до твердої віри в Того, що для нас є Життя та Воскресення.

Не забуваймо, що наші терпіння збільшують нашу радість, бо Воскресення Христа попередила страшна Голгота. Не забуваймо, що тяжкі страждання нашого українського народу на Рідних Землях зближають його до великого і світлого дня, дня його Великодня та Волі.

Любов'ю наділяймо тих, що люблять нас і ненавидять нас. Збудімо в собі приспаного не раз духа молитви, духа любови до своєї Рідної Церкви, до свого народу, духа пожертви для більшої слави Божої...

Радіймо всі, бо Христове Воскресення дає нам запоруку славного воскресення нашого і вічної слави в небі.

† Митр. Богдан

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерсі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Великодня писанка

Усе найкраще в житті людини, бо й сама радість життя, зв'язане з Великоднем, Святом Христового Воскресення. І пробуджена із зимового сну до нового життя весняна природа, і церковні дзвони, і святкові церковні відправи, і мелодії воскресних пісень, і звичаї та традиції відзначування Великодня — все це творить велику радість, символізує Христове Воскресення.

У нашу народну традицію відзначування Великодніх Свят увійшла також великодня писанка, наш народний символ краси. Усе найгарніше — красу дівчини чи, як у Шевченка, красу українського села — ми порівнюємо з писанкою. Бо й справді великою красою відзначаються наші великодні писанки, а наше писанкове мистецтво здобуло собі вже світову славу. Перед кожним Великоднем американські газети та журнали залюбки друкують, — як це, наприклад, зробив щоденник „Геральд Трибюн" у своїм тижневім ілюстрованім журналі з минулої неділі — описи та репродукції наших писанок, як прикрасу для своїх великодніх видань. Можна сказати, що наш український нарід створив справді велику красу на славу Христового Воскресення.

Але наша незрівнянна писанка має ще й інший, шляхетний символ. Початково, нею, як чимось найкращим, обдаровували одне одного люди, переважно молодь. Опісля ця традиція поширилась на обдаровування потребуючих практичними вартостями. В краю, в Західній Україні, вже було ввійшло в звичай складати пожертви „на писанку" для „Рідної Школи", на цілі виховання нашої молоді в рідному дусі, в дусі національних і релігійних традицій. В Америці наша спільнота щиро піддержувала цей добрий звичай, і, коли важка доля нашого народу на рідних землях його перервала, ми в Америці не занедбали його, а продовжували, складаючи пожертви „на писанку", для тих наших знедолених братів і сестер, що ними опікується Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, відомий під скороченою назвою ЗУАДК. Не занедбаймо цієї славної традиції і в цьому році, складімо нашу щедру пожертву для потребуючих, щоб запевнити їм, а через них і собі справді веселі й щасливі свята Воскресення Христового.

Атомові вибухи і фарисеї

Коли в середу 25-го квітня ц. р. З'єдинені Держави розпочали нову серію ядрових детонацій в повітрі, комуністи у широкому світі, більшість так званих невтральних і навіть деякі союзники Америки, як ось японці та бразилійці, зняли крик обурення. Валерій Зорін ще минулого тижня погрожував, мовляв, „серед гуку ядрових вибухів годі буде вести успішні переговори про роззброєння", японські комуністичні студенти влаштували бурхливу демонстрацію перед американською амбасадою в Токіо, ба навіть генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, з прозорою ціллю приподобатись урядам комуністичних і невтральних країн, напередодні тієї першої детонації закликав уряд З'єдинених Держав відмовитися від цього рішення. А втім, усі ці стурбовані „миролюбці" промовчують добре відому їм причину, яка викликала рішення Америки: самовільне і підступне зламання большевиками 1-го вересня минулого року мораторіюму на атомові експерименти, прийнятого 30-го жовтня 1958-го року, і переведення ними коло 50 детонацій, які дали можливість продукувати удосконалені атомову зброю, що загрожує перевагою над американським збройним арсеналом. Вони промовчують також заяву президента Кеннеді з 2-го березня ц. р. про те, що ЗДА готові забути совєтські минулорічні детонації і погодитися на здобуті тоді Москвою осяги, якщо вона підпише договір про припинення будь-яких дальших ядрових експериментів під такою міжнародною контролею і інспекцією, що унеможливила б новий совєтський обман.

Однак, Москва не погодилася на принцип контролі і свідомо поставила ЗДА в ситуацію, з якої не було іншого виходу, як оця нова серія ядрових детонацій. Москва свідомо і пляново не захотіла підписати такого договору, який перешкодив би новим американським детонаціям, бо вона хоче мати претекст для власних нових таких спроб, що їх уже підготовила. А всі ті союзники Америки і всі ті невтральні країни, які тепер „протестують", розраховують на збройну опіку Америки проти комуністичної загрози. Вони добре знають, що їхня безпека залежить від сили Америки. І тому всі ці протести й голоси обурення — це звичайна облуда, жалюгідне фарисейство.

Це правда, нові американські ядрові детонації свідчать про те, що перегони в атомовому озброюванні продовжуються. Але вина в цьому не Америка, а російсько-большевицька імперіялістична захланність.

В обличчі нової „конституції"

Цьогорічний Великдень запишеться в історії широких народних мас Совєтського Союзу двома подіями: скасуванням Великодньої неділі і заповідженням зміни совєтської конституції. Перша з цих подій — удар, спрямований на дальше нищення релігії, на поборювання стародавніх релігійних і народних традицій. Друга — що незабаром має бути зреалізована — сповняє серця підсовєтських громадян глибокою тривогою, як спроба дальшого закріплення комуністичного режиму і дальшого закріпачення поневолених Москвою народів.

Указ в справі скасування Великодньої неділі вже проголошений і діє. Щождо нової конституції СССР, то справу її зміни реферував Хрущов на сесії Верховного Совєту, яка закінчилася оце в Москві, вирішивши призначити окрему комісію для опрацювання проєкту нової конституції. Сповіщаючи про те, світова преса пише, що в новій конституції буде гарантована більша свобода для широких народних мас, і що поширення громадянських вольностей домагався сам Хрущов.

Проте, всі ці твердження світової преси позбавлені будь-яких підстав. Нова конституція, що, без сумніву, буде незабаром уже прийнята, визначатиме не поширення, а обмеження й прикручення свободи народів і людей Совєтського Союзу. Якщо Хрущов і вимагав якихсь більших вольностей, то він домагався їх для правлячої кліки, для партійних керівників і органів безпеки. Про це він цілком одверто говорив у своїй промові на 14-му з'їзді комсомолу 19-го квітня ц. р., вимагаючи створення „якихось установ", значить концентраційних таборів, які „за рішенням громадськости силою примушували б працювати дармоїдів", як це Хрущов і його соратники називають антисовєтські елементи. Ще вимовнішою в цьому напрямку була вимога Хрущова „змінити несправедливі закони", які забороняють міліції бити „хуліганів" й інших „злочинців".

Обидві ці вимоги Хрущова саме й визначують в основному напрям, в якому буде проведена зміна нової конституції: „охорона трудящих", під якими режим розуміє комуністичну верхівку та партійні кадри, і надання більших прав органам безпеки, щоб вони могли розправлятися на місці не тільки із злочинними, але й антирежимними елементами.

Саме ці перспективи сповнюють глибокою тривогою серця й уми українського й усіх інших поневолених Москвою народів, свідомих, що ніяких свобід і вольностей нова конституція не дасть, а тільки закріпить накинуте їм комуністичне ярмо.

о. Микола Федорович

„ПАН ЖИТТЯ І СМЕРТИ — ХРИСТОС"

На Голготі мало місце завершення земної путі Боголюдини, Христа. Це водночас найбільш драматична подія, записана в аналах людства. Тригодинна агонія Спасителя на хресті це була, на думку церковних письменників, гей би в одному надприродному фокусі зібрана уся життьова мандрівка і все божественне навчання Божого Сина. Це болісне завершення святого життя Боголюдини на землі було позначене глибокими й душу віруючої людини проймаючими актами надприродного порядку. Саме тут, в цьому священному „поза межами болю" найвищого Архиєрея світу — знаходить людина низку проблем, які тиснуться на уста, насуваються на заглиблену в молитовному настроєві Великої П'ятниці — душу людини — християнина.

На таємничих вершинах Христової Страсти паде в сторону терплячого Спасителя дуже агресивне, майже провокативне домагання жидівської юрби, щоб Христос зійшов з хреста. Ціною такого „чуда" ці вщерть закаменілі серця могли б, евентуально, стати в одну мить „приклонниками" Христа. По людськи беручи, така „зміна фронту" зі сторони Спасителя могла б змінити основно історію християнства. По стороні Христа - Бога станула б, мовляв, вся жидівська старшина, а услід за жидівською верхівкою, таким способом „наверненою", пішла б і вся розагітована людність Єрусалиму, і взагалі увесь тодішній Ізраїль . . .

Чому так не сталось? І знову, по людськи беручи справу, Христос, як Бог, міг учинити такий „компромісовий" акт у сторону тодішнього жидівства. Як всемогучий Бог, міг Він без труду таке останнє своє чудо на землі зробити. Така думка, це богословська квадратура кола. Теоретично і по людськи беручи містерію відкуплення людського роду, така можливість була б „можлива", якби не — споконвічний Божий плян, що саме — дорогою крізь невимовні страждання на хресті — мало завершитися це святе, таємниче Діло. В підручниках для студентів богослов'я подано м. ін. чисто теоретичне схоластичне запитання: Чи Господь може сотворити такий камінь, щоб його не міг піднести? Річ ясна, така софістерія противиться трансцедентальному поняттю Божества, також здоровій логіці. До категорії таких тривіяльних міркувань належить подане вгорі запитання: Чому Христос не зійшов з хреста — на такі настирливі домагання жидів, мовляв, для їхнього й Христового „добра".

Молячись в Оливному Городі перед Своєю Страстю, Спаситель сказав: Не моя, але Твоя (Господня) воля нехай буде . . . У цьому місці Голготської драми для людини - раціоналіста насувається чергове запитання, майже парадокс: Чому в годині Христової агонії — Христова воля була „незгідною" з волею Небесного Отця? По думці церковних авторитетів в такий покірливий спосіб промовляв до Бога-Отця — Христос-людина. Як відомо, в особі Христа мала місце єдина в своїм роді синтеза неба й землі, під назвою Боголюдини. На хресті важко терпіла людська природа Спасителя, просила допомоги й полегші з небес, відчувала всі фізичні атрибути такої нагальної смерти. На цей черговий „парадокс" Голготи паде богословська відповідь: Божеська природа Спасителя в годині притаманної людині зневіри-муки-одчаю — привернула негайно Спасителеві — що так скажемо, хвилево захитану рівновагу поміж небесним і земним елементом.

Христос і Голгота, це синоніми одного й того самого поняття. Ці два чинники не вільно відсепарувати людині. Подібно, як поняття „Вифлеєм" не може бути розлучене із Христом - людиною. Без Вифлеємської події немислимий факт сшестя Сина Божого на землю. Також без поняття „Голгота" годі уявити собі містерію відкуплення людини надприродною інтервенцією небес, у формі святого Голготського акту смерти Боголюдини на хресті.

Таке безумовне й апріорне становище щодо конечности кривавої жертви Спасителя потверджують теж Священні Книги Нового Заповіту. Усі чотири святі Євангелисти однозгідно акцептують одне: страждання і смерть Божого Сина були кульмінаційним актом 33-літнього життя Спасителя. Лише два з-поміж Євангелистів описують подію Народження Спасителя у Вифлеємі. Також лише два з-поміж них подають деталі „спокушування" Христа дияволом на пустині. Св. Євангелист Іван зовсім поминув подію Переображення Христа і сцену Вознесення, але всі вони у найменших подробицях змальовують страждання і смерть свого любого Учителя!

В історичній хронології немає звичаю відзначувати з великою увагою і спеціяльними врочистостями смерть славних людей цього світу. Це відноситься зокрема до людей германської та англосаксної раси. Там широко відзначується день народження даного героя, генія, державного мужа тощо. Наприклад, в одному популярному життєписі през. Абрагама Лінкольна аж п'ять тисяч сторінок присвячено його молодечим рокам, його життєвій кар'єрі і славетним ділам в характері державного мужа ЗДА. Але, на диво, лише двадцять п'ять сторінок друку присвячено трагічному кінцеві Лінкольна. Коли повернемо до Спасителя, то Його священні життєписці, Святі Євангелисти, подаючи земську біографію Христа, багато місця присвятили смерті Спасителя! Одна третя Євангелії Святого Матвія, одна третя частина Євангелії від Св. Марка, одна четверта частина Євангелії Св. Луки та половина Євангелії Святого Івана — змальовують останніх двадцять чотири години життя Спасителя на землі! Це тому, що смерть Сина Божого була зовсім інакша від смерти усіх людей на світі.

Відомий протестантський проповідник Біллі Грегем подав у своїй інтересній синдикованій статті з нагоди цьогорічної Великої П'ятниці (по новому стилю) — що Христос помер не як „герой" світу, ані в ореолі „мученика" за свої ідеї. Смерть Христова була єдина у своїм роді. Античний мудрець Сократ помер, випивши отрую. Христос помер — супроводжений надзвичайними явищами в природі. Христос помер добровільно для спасіння світу. Христос помер, будучи Сином Божим, тому Його смерть була інкша від інших, писав Біллі Грегем. Все тут сказане цим славним протестантським проповідником є згідне зі становищем і навчанням щодо Голготської події — Святої Вселенської Церкви. Христа не впіймали вороги, ані не вбили його насилу, проти Його волі. Христос помер — не як „мученик" або „герой", але як „Пан життя і смерти" — добровільно прийняв Свою страсть і смерть, щоб взяти на себе гріхи світу. Або, як співаємо у нашому славному воскресному гимні: „Смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував".

Степан Федорівський

НАША БОРОТЬБА І ПОВОЄННЕ СІМНАДЦЯТИЛІТТЯ

(2)

Яке ж відношення західнього світу до української боротьби з комунізмом? На жаль, мусимо констатувати, що західній світ традиційно ігнорує нашу боротьбу з комунізмом, а іноді й заперечує її. В чому ж причина?

На ці питання легко знайти відповідь, стежачи за західньою пресою, зокрема американською, в якій нерідко зустрічаємо статті, прихильні до СССР. Ліберальне відношення до комунізму відкриває двері комуністичним агентам у державні інституції, де вони завдають величезної шкоди ЗДА.

Звернемося в минуле, щоб на тому тлі показати, як західній світ скріплює позиції комунізму. Під час і зразу після останньої війни в Югославії діяла національно - патріотична партизанка генерала Міхайловіча. Тіто з московськими інструкторами винищив ту партизанку, а самого генерала Міхайловіча зловив і скарав на горло. Як це не дивно, але факт залишається фактом: ЗДА подали Тітові технічної й військової допомоги на суму близько двох з половиною мільярдів долярів. Державні „дорадники" вважають, що така допомога Югославії конче потрібна, щоб відірвати Тіта від бльоку комуністичних країн. Проте, Тіто на конференції так званих невтралістів у Београді заявив, що Югославія, СССР і всі інші комуністичні країни прагнуть одної цілі, тільки Югославія має щодо цього відмінні методи. Не зважаючи на протести окремих сенаторів, Тіто одержував із ЗДА американські військові джети, а на американських базах вишколювано юґославських летунів. Найсвіжіший приклад: Хрущов злякався розголошення кремлівських таємниць, які мали появитися в книзі „Мої розмови з Сталіним" відомого юґославського комуніста - опозиціонера Мілована Джіласа, і Тіто знов ув'язнив свого колишнього дорадника і друга Джіласа.

Зброя американської армії по закінченні війни з Японією у великій мірі дісталася китайським комуністам, і вони з її поміччю викинули Чан Кай-шека на Формозу. Поділ Кореї, В'єтнаму, затяжна криза в Ляосі — це все справи рук „дорадників". В Ляосі американський „дорадник" зажадав створити коаліційний уряд з комуністів та невтралістів — комуністичних поплентачів, і цим перекреслено боротьбу з комунізмом у тій країні. Чан Кай-шек, який знає ситуацію в червоному Китаї, знає антирежимні настрої китайського населення, хоче відновити боротьбу з комуністами, але йому заборонено це робити, бо це, мовляв, загрожувало б небезпекою виникнення третьої світової війни. Тож Чан Кай-шек мусить чекати того часу, аж Мао Тсе-тунг прийде „визволяти" Формозу.

Як українські повстанці розцінювали боротьбу з комунізмом і що тримало їх понад п'ять років у боротьбі з червоною Москвою?

Це питання дехто намагається висвітлити з тенденційно - групових позицій. До цього питання треба підходити об'єктивно, враховуючи реальні можливості у певних обставинах. Повстанці не переоцінювали своїх можливостей, розуміли, що значить боротьба на два фронти, з Гітлером і Сталіним. Вони не мали за собою державної організації, яка б забезпечила ефективність боротьби назовні дипломатичною акцією, а всередині регулярним постачанням технічних засобів, харчів та медикаментів. Вони не мали подостатку стаціонарних шпиталів для лікування поранених — все було рухоме, на конях чи ручних ношах.

Повстанці були свідомі, що власними силами, силами партизанських відділів не знищити стократ сильнішого одного й другого ворога, не здобути волі і самостійности нашому народові, але вони вірили, що західній світ, стоячи на моральних засадах, не допустить розбійницький московський комунізм у серце Европи. Повстанці розцінювали реально ситуацію і виміряли майбутність справедливими категоріями, оцінюючи, що настав час знищення націонал - соціялістичної ідеології Гітлера та російського комунізму Сталіна, і що по закінченні війни Німеччина ввійде в свої природні кордони, а Росія буде обмежена в кордонах часів Івана Калити. Це було не лише бажання — це мало бути логічним вислідом боротьби за визволення всіх народів з-під ярма большевизму.

Сталося інакше. Західній світ утратив половину Европи, більшу частину Азії, скріпив Російську імперію, а міжнародний комунізм створив дві Німеччини, два В'єтнами, дві Кореї, Куба стала стратегічним причілком російського імперіялізму, що безпосередньо загрожує ЗДА. Однак, в американській пресі ще й досі зустрічаємо статті про „половинчатість" кастрівського комунізму, про те, що Кастро стоїть в опозиції до комуністичної „меншости" в своєму уряді. Очевидно, що такі статті виходять з-під пера тих самих людей, які свого часу возили Кастра по ЗДА і прославляли його „героїзм та демократичність".

Розрахунки українських повстанців на західню демократію розминулися з політичною дійсністю, але вони не розчарувались у вислідах антибольшевицької боротьби. Вони вписали нову сторінку в нашу історію, запалили яскравий маяк боротьби з російським імперіялізмом. Адже недарма через сімнадцять років, що минули від часу закінчення війни, привид національної боротьби так лякає панівну російську кліку. Ще й нині поліційні совєтські органи полюють по копальнях Донбасу і Уралу, по всій території Польщі за колишніми вояками і старшинами УПА, щоб засудити їх на кару смерти. Це полювання і це дике катування колишніх повстанців красномовно говорить про морально - політичну слабість московського імперіялізму.

В американській пресі зустрічаємо репортажі американських туристів та кореспондентів, в яких вони пишуть, що в Україні немає ніякого спротиву існуючому режимові, що в самій столиці населення розмовляє тільки російською мовою. Зрозуміла річ, що за тими кореспондентами стоять ті самі люди, які прославляють в телевізійних програмах російську гуманність та культурні надбання Москви. Тим часом на тих же програмах хіба врядигоди згадується про інтернаціональний комунізм та російський імперіялізм, що загрожує цілому світові.

Свій — до свого

(Правдива подія напередодні Великодня 1962-го року)

Його батьки емігрували з Галичини до Франції десь перед 30-ми роками. Сам він народився у Франції і, хоч ніколи не ходив до української школи, не тільки бездоганно володіє українською мовою, а й почуває себе, певно, не французом українського походження, а таки українцем з французьким громадянством. Кажемо це, хоч ніколи раніше його не знали і не бачили. Бо ж, якби було інакше, то чи можлива була б оця маркантна подія?

Кружляк французької військової фльоти „Де Грассе" вийшов 1-го березня ц. р. у подорож. На пароплаві 800 моряків, старшин та обслужнього персоналу. Серед них і він, Володимир Гринчук — молодий, високий, стрункий військовий лікар-дентист. Він — єдиний українець на кораблі. Другий рік в армії і вже другий місяць на морі; побував в Африці, у Вест-Індії та інших кінцях світу. Тримаючи курс на Пацифік, пароплав прямуватиме через Панамський канал і має намір зупинитися на кілька днів в каліфорнійському порті Сан Дієго.

І тут д-р Володимира огортає жаль, що він не знає ні одного українця в Каліфорнії, з яким міг би зустрітися, поговорити. А його так тягне до свого, до рідного! . .

І він пише листа до батьків у Францію. Ті звертаються до редакції „Українського Слова" в Парижі із запитом про адресу будь-якого українця в тій частині Америки. В картотеці своїх читачів редакція знаходить ім'я п. П. Форманюка із Лос Анджелесу, за півтори сотки миль від порту Сан Дієго. Відповідь із Франції приходить вчасно, і д-р Володимир Гринчук висідає з корабля в Сан Дієго з адресою незнайомого йому українця в кишені. Ще кілька годин подорожі автобусом у винятково гарячий день — і пан Володимир уже в товаристві свого першого приятеля в Лос Анджелесі. У Вербну Неділю бере він з рук священика в церкві св. Андрія Первозванного освячену гілочку верби (пальми) і б'є нею по плечах численних приятелів з Каліфорнії, яких уже устиг придбати, і приказує при цьому наше традиційне:

„Не я б'ю — верба б'є,
За тиждень — Великдень".

Іван Овечко

Студійна (Коледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатіше життя. Не зволікайте з забезпеченням ваших дітей!

Євген Онацький

БАТЬКО УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

Праця Миколи Лисенка на полі української музичної культури була не менш епохальна, як праця Тараса Шевченка на полі поетичної творчости. М. Грінченко в своїй „Історії української музики" писав: „Прийде час і історія культури українського народу тісно і нерозривно зв'яже ці дві великі постаті, що створили цілу епоху в низці її явищ — один у царині письменства (поезії), другий у музиці".

Свій творчий шлях почав М. Лисенко із записів і обробляння українських народних пісень, і тим підкреслив їх велике значення для створення національної музики. Справжня ж його оригінальна творчість почалася з сольоспівів до слів Шевченкового „Кобзаря". Потім пішли дуети, терцети, квартети і нарешті великі й складні хорові композиції та твори для хору й симфонічної оркестри. Якщо поминути деякі опери й оперети, що в них М. Лисенко вивів українську музику на широкий шлях поважної европейської музики, то треба признати, що найцінніше він дав нам таки, насичуючи надхненне слово Шевченка ще й емоційною силою рідної музики. І тут маємо цікавий факт: під совєтською окупацією вийшло в Україні в 1952 р. видання творів М. Лисенка в 20 томах. Це видання названо „повним". Але в нього не включено таких загальновідомих на еміграції сольоспівів на слова Шевченка, як „Гетьмани, гетьмани...", „Ой, Дніпре..." та „За думою дума...". У виданнях творів Т. Шевченка московська цензура цих поезій не викреслила, але в видання творів Лисенка не допустила.

Епохальна заслуга нашого великого композитора полягає в тому, що він зумів не тільки тематично, але й музично перенестися в глибини українського національного духу. Творчість М. Лисенка зліквідувала вікове провалля в розвиткові української музичної думки, перерваному нещасливою нашою історією. Він перший створив у нас широкі музичні полотна з глибоким відчуттям в них української минувшини. Вірне творче відчуття музики дозволило йому прозирнути через народню пісню в глибини минулого і стати виразником історичної правди українського народу, втіленої в високомистецькі образи. Правду сказав Вахнянин, вітаючи Лисенка в день 35-літнього ювілею його діяльности:

„Ти полюбив українську пісню, відчув її красу, пригорнув її до своїх теплих грудей, виносив її, виплекав, прибрав у святочну одіж, впровадив між слов'янські посестри і посадив високо на посад: заквітчану, омережану, пристроєну в багате намисто, а таку щиру та сердечну, буйну та велетню, як вона вийшла з грудей цілого народу. В цім твоя і лише твоя заслуга".

Лисенко дав українській нації таке величезне культурне багатство, як сім збірників українських народних пісень в його обробці на один голос у супроводі піяно по 40 пісень у кожному збірникові, двадцять десятків пісень для хору, чотири збірники українських обрядових пісень — колядок, щедрівок, веснянок і купальських пісень; збірник пісень та ігор для дітей — „Молодощі", згаданий вже цикл композицій до „Кобзаря" (самих сольоспівів 54), чимало творів для фортепіяна, кілька оперет („Чорноморці", Різдвяна Ніч", „Утоплена", „Наталка Полтавка", „Енеїда"), кілька опер (перероблена з оперети „Різдвяна Ніч", „Тарас Бульба", „Ноктюрн", „Сафо") та кілька дитячих опер („Коза-Дереза", „Зима і Весна", „Пан Коцький"). В ділянці дитячої опери він був першим, що з успіхом почав обробляти казкові сюжети, оперті на народній пісні. І тільки через нашу бездержавність і неможливість своєчасно оприлюднити наші культурні здобутки в історію европейської дитячої опери ввійшов, як піонер, не він, а німець Гумпердінг, із своєю дитячою оперою „Гензель і Гретель", хоч Лисенко був його значно випередив.

Українське суспільство ще за життя Лисенка високо цінило його як творця - композитора і організатора українського професійного музичного життя, в якому він брав участь і як талановитий диригент і як чудовий піяніст і як невтомний громадський діяч, що присвятив всього себе справі піднесення й поширення української культури взагалі, а музичної зокрема.

Навіть київські поліцаї, що були звичайно з „малоросів", арештовуючи в 1905 р. за наказом із Петербургу всіх провідних українських діячів, коли з'явилися до М. Лисенка, вважали потрібним просити вибачення:

— Вибачайте нам, Миколо Віталійовичу, що мусимо вас арештувати, ми вас добре знаємо й любимо, але такий наказ вийшов . . .

Коли Микола Лисенко помер, його похорон перетворився у величну національну маніфестацію, в якій взяло участь до 100 000 люду. Самих хористів із різних хорів, що йшли за труною, було півтори тисячі. Коли похід наблизився до Народного Дому, де грала трупа М. Садовського, звідти залунали звуки жалобного маршу, що його написав Лисенко до драми „Гетьман Дорошенко" Л. Старицької-Черняхівської. Поліція кинулася зачиняти вікна театру...

Тільки внесли тіло на Байкове кладовище, як поліція замкнула браму. Впущено тільки родину, хор і делегації. Поліція хотіла секвеструвати червону китайку, що нею була вкрита домовина, але її перебрала галицька делегація, що в числі шести осіб прибула зі Львова.

Микола Вороний написав з тої нагоди вірш:

Серце музики спинилось . . .
Чуєте — серце музики!
Серце, що ритмами билось,
Вже заніміло навіки.
Ох, як те серце любило —
До нестерпучого болю!
Як воно тяжко боліло
За Україну, за волю . . .
Повне святої розпуки,
Серце музики стискалось,
Далі — не стерпіло муки
і — розірвалось . . .

Проф. В. Щербаківський пригадував:

„Нам, приятелям Миколи Віталійовича, не вірилось, що він помер. Ми щиро плакали. І дійсно, з ним відійшла ціла українська доба, доба якась анемічна й бліда, без виразної фізіономії, і на ній, як на темному фоні, виступає могутня постать Миколи Віталійовича Лисенка, як монумент, як колос, який виносить на собі всю вагу московського тягару, що на нас ліг тоді, і рятує всю цю безцвітну, сіру анемічну масу і зберігає в ній ті іскри, які роздмухує потім революція . . .".

Хай же тепер і у нас вся українська національна спільнота — в п'ятдесятиліття смерти Великої Української Людини — гідно вшанує її пам'ять.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

о. д-р Б. Курилас, ЧНІ

ХРИСТОВЕ ВОСКРЕСЕННЯ

„Твоє ожиття з мертвих,
Христе Боже,
Ангели співають на небі
янголи.
І нам, на землі дозволь
чистим серцем
Тебе в славних оспівувати!"
Літургійна пісня.

Великдень — свято над святами врочистість усіх врочистостей, ясна та радісна над усі дні року.

Вже в 12-му сторіччі знаменито схопив сенс Пасхи золотоустий проповідник, Турівський Єпископ Кирило. „Сьогодні сонце пишається, здіймається на височості й радісно огріває землю, бо встало нам з могили праведне сонце — Христос і спасає всіх віруючих Йому. Сьогодні гріховна зима скінчилася, через каяття і лід невіри розтанув через пізнання Христових реберь. Сьогодні весна пишається та оживляє земну істоту. Буйні вітри тихим подувом помножують плодя, земля кормить насіння та родить зелену траву. Бо гарна Христова віра с тою весною, що хрищенням відроджує людську істоту; а бурхливі вітри, це помисли гріхів, що каяттям перетворились на чесноту й помножують корисні для душі овочі.

Сьогодні дерева брунькують та процвітають запашні квіти. Вже сади сповнені солодких пахощів і робітники працюють, окрилені надією та признають овочедавця Христа".

Які ми повинні бути вдячні Спасителеві, що своєю безцінною кров'ю випровив прощення навіть своїм катам і заслужив пробачення усьому грішному людству та розторощив залізні кайдани гріховного падіння. В дні страсного тижня ми єднаємося з терпінням Христа, ми солідаризуємося з Його переможною боротьбою зі злом, з силами тьми та царством Антихриста. Ми співаємо пісню, сповнену життєдайних надій:

„Плотію усну яко мертв, Царю і Господи, тридневен воскрес єси, Адама воздвиг от тли і упразнив (знівечив) смерть: Пасха нетлінія, міра спасеніє".

„Життя та смерть вступили в подивугідний бій, но Спричинник життя вийшов із змагу переможцем; Він живе та царствує на віки".

Цей завзятий бій між Добром і Злом, між Світлом і Темрявою ведеться і сьогодні. Ведеться він між борцями визволення і поневолювачами українських земель. Тому то ти, Брате насnажений вічновеселим духом воскреслого Христа, гартуйся і працею, ставай в ряди Христових воїнів, борців за Правду Божу на землі, за волю свого народу. Ось як дзвінко кличе до тебе св. Ероним із IV сторіччя, послуговуючися військовими образами:

„Нумо, збабілий солдате, що поробляєш ти за припічком батьківського дому? Де фортеця? Де ж шанці? Де зима проведена під шатрами? Вже згори сурмить сурма! Вже на хмаринах маршує армійський генерал, щоб війною здерти на (лихий) світ... Іди вперед, маршуй! Нумо й ти висунься з-під перин та йди на фронт, у бій! Вибирайся з тьми на ясне сонце! Твоєму тілу, випещеному біллям, не хочеться вдягати панцира? Голова звикла до льняної намітки, ремствує на шолом. Долоню, розніжену неробством, дряпає ефес меча"... (Лист XIV, ст. 12).

Христос Воскрес! Направду Воскрес! гомонять привітами й піснями уста тисяч! Христос надщербив силу смерти і тліні, запевнив нас перемогою над ворогами. Христос доказав своє Божество, вищість свого вчення над ісламізмом, гіндуїзмом та подав усім людям, спрагненим спокою, гранітну підвалину під будову нового життя. Св. Павло каже: „Коли б Христос не воскрес, нікудишня було б наше проповідництво, нікудишня й наша віра" (1 Кор. 15, 15, 14).

Що більше! Свято Пасхи підіймає до справжніх висот наше людське тіло, що є архітвором серед усього речовинного світу. Ми всі встанемо колись із могил з нашим тілом, звільненим із недомагань і хворіб, достойним товариства ангелів. Адже так часто стверджуємо у „Вірую" „Жду (чаю) воскресення з мертвих!"

Не тільки віра, серце й розум, але й ідея справедливости нетерпеливо домагаються загального воскресення з мертвих. Тіло на світі служить людям за інструмент до добра і до зла. Тому годиться, щоб і дух і тіло одержали від Бога колись нагороду, чи кару. „Не дивуйтесь тому! прийде пора й всі в могилах почують голос Божого Сина. І вийдуть творці добра у воскресення життя, а лиходворці — у воскресення суду" (Ів. 5, 28).

Захоплений пасхальною втіхою, кличе до сучасників і нащадків український проповідник Кирило:

„Перше бо ми були немов дубровні пні без плоду, а сьогодні віра защепилася на дичці нашого невірства. З Єссеєвого кореня проростаємо чеснотами мов ті квітники й виглядаємо за райським відродженням в Христі".

Ото ж пам'ятаймо: вирвавшись через сxруху та св. Сповідь із кайданів духової смерти, із мотузяв гріха, (бо, за словом Христа: свідомо вперто грішник — раб, а тривале й добровільне закоснування через гріх — це духовна тюрма в кайданах гріха!), впливаймо на ясні води оновленого життя, сповненого добрих діл і любови до Бога і до вітчизни України, ставаймо в зорганізовані лави Христових борців, а світле воскресення й заплата праведників нас не мине.

О, Господи, о Господи!
Будучність нашу проясни,
Подай державність Україні!

Тебе благаєм в молитвах
Серцями нашими, не лиш
устами,
В'язні в тюрмах, вмерлі
в гробах
Тебе благають разом з нами:
Вкрапи любу воскреси,
Щоби жила для Твої слави!

● Індійський президент д-р Раендра Прасад заявив у своїй промові, якою відкрив новообраний парламент, що Індія докладатиме всіх зусиль, як один із членів Женевської конференції розброєння, щоб довести там до якогось позитивного вислиду. Раендра Прасад був президентом Індії від її постання, як незалежної держави 26 січня 1950 року. Він має тепер 77 років і на його місце приходить його заступник Сарвепаллі Радакрішнан.

Українці католики відзначатимуть 50-річчя першої Української Католицької Екзархії в Канаді

Вінніпег. — Митрополича канцелярія Української Католицької Церкви в Канаді повідомила, що цього року при кінці червня і на початку липня українці католики в Канаді відзначатимуть 50-річчя першої Української Католицької Екзархії в Канаді. Цю Екзархію заснував був Папа Пій X, який наименував на першого Єпископа Кир Никиту Будку дня 12-го липня 1912 р. В програмі ювілейних торжеств мають бути такі пункти: 1. Перший Провінційний Синод Вінніпезької Митрополії в днях від 26-го червня до 28-го червня. 2. Благодарственний Евхаристичний Конгрес — 29 і 30 червня та 1-го липня. 3. Єпископська Конференція Українських Владик вільного світу — від 2-го до 4-го липня. Програму цього відзначення склали українські католицькі канадійські Владики на зборах 30-го листопада 1961-го, що відбулися у Вінніпегу під проводом Митрополита Кир Максима. На 28-го червня передбачений Венкет, в якому мають взяти участь і Владики латинського обряду, представники федерального провінційного урядів та представники українських організацій.

Мекміллен радить переговорювати з Москвою і мати „велику терпеливість"

Ню Йорк. — Брітанський прем'єр Гарольд Мекміллен, виступивши з великою промовою на бенкеті з участю 1,800 осіб у Валдорф Асторії з нагоди річної конвенції Бюра оголошень Асоціації американських газетних видавців, поручав переговорювати з Совєтським Союзом, щоб дійти з ним до мирної ліквідації існуючих конфліктів, не зражуючись невдачами, а виявляючи велику терпеливість. Він твердив, що в СССР зайдуть зміни до кращого, що припиниться тамошній терор доби Сталіна, що люди вимагатимуть вищого життьового стандарту, що процвітають наука й мистецтво та що навіть — всупереч переслідуванням — зростає релігійність в народі. Правда, Мекміллен не виявив великого оптимізму щодо вислідку розмов з большевиками, бо застеріг, що позитивні користі з цих розмов з большевиками матимуть „може наші, може наступна, а може прийдешні генерації". Крім цього, британський прем'єр заявив, що Британія підтримуватиме Об'єднані Нації та змагатиме до західньо - європейської єдності з активною участю Британії в Спільному Господарському Ринкові, Стально-вугільній Спільноті та Евратомі.

Перед відлетом на 10 днів за кордон, Раск мав нову розмову з Добриніним

Вашингтон. — Державний секретар відлітає в суботу 28 ц. м. до Лондону на конференцію Організації Середньо-Східнього пакту (СЕНТО), з участю міністрів закордонних справ і найвищих військовиків ЗДА, Британії, Туреччини, Ірану і Пакістану, — відтіль полетить на конференцію Ради НАТО з участю 15-ох міністрів закордонних справ усіх членських держав того західнього військово - політичного бльоку, врешті звідтіль полетить до Канберри в Австралії на нараду представників ЗДА, Австралії і Нової Зеляндії (АНЗУС). Подорож назад відбудас Нову Зеляндію. На п'ятницю, 27-го ц. м., державний секретар мав визначену зустріч з совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним у справі Берліну. На своїй пресовій конференції в минулий четвер Дін Раск ствердив, що в Берлінській ситуації нема сутніх змін, але покращали виглядів на осягнення з СССР бодай тимчасового порозуміння. За найбільшу перешкоду Раск уважає повторювання большевицьких вимоги, щоб західні великодержави виводили свої гарнізони з Західнього Берліну, що він уважає за недискусійну справу. Взагалі Дін Раск заявив, що про зміну статусу Західнього Берліну можна б говорити тільки при одночасному обміркованні змін в статусі Східнього Берліну, бо Захід не прийме „одностороннього підходу" до цієї проблеми.

Корнійчук прославляє жидів, як жертви нацистського терору

Москва. — У своїй промові на заключній сесії Верховного Совєту в минулу середу 25 квітня ц. р. Олександер Корнійчук двічі згадував про жидів, як про жертви кривавого терору нацизму та за останньої світової війни. Він казав, що „жидів, поляків і людей інших національностей" нацисти вбивали у таких місцях, як Бухенвальд, Освєнцім і Бабин Яр. В іншому місці своєї промови Корнійчук згадав про „совєтських, польських і жидівських дітей". Цих зворотів Корнійчук ужив у зв'язку з пропагандивною наклепницькою тавруванням Заходу, який ніби підбадьорює „західньо - німецьких мілітаристів" та намагається замовчувати масові вбивства, доконувані німцями за останньої війни. Дипломатичні кола й закордонні журналісти в Москві негайно звернули увагу на ту промову Корнійчука тому, що говорити сплювали про жидів та ставити їх нарівні з іншими жертвами нацистського терору — в Совєтському Союзі „не лицює". З уваги на високе становище, що його Корнійчук займає в комуністичній ієрархії, виключають, щоб він міг вихопитися з отакими фразами самотужки, без порозуміння з партійним секретаріятом, чи проте з доручення своїх партійних зверхників. За причину того його виступу загально уважають бажання большевицької верхівки протидіяти сильним закордонним голосам про антисемітизм в СССР.

Академія в честь Матері Божої в Мінneаполісі, Мін.

25 березня — день Благовіщення Пр. Д. Марії — переживала наша Церковна громада при церкві св. Констянтина особливо велику подію, Академію в честь Преч. Діви Марії „Благовіщення". Від довгих літ святкують і урядують всілякі свята та концерти на відзначення українських мужів - героїв чи історичних подій, які є дорогі нашому серцю. Цього року вирінула щаслива думка відсвяткувати день Благовіщення в особливіший спосіб — Академією на честь Пречистої Д. Марії, а рівночасно також 35-ліття існування Сестрицтва при церкві св. Константина.

В сам день Благовіщення приступили всі членкині Сестрицтва до спільного св. Причастя, а по полудні в шкільній залі св. Константина відбулося свято на честь Матері Божої. Впр. о. декан П. Леськів відкрив Академію; в першій частині говорив про велике достоїнство Матері Божої, а в другій про заслуги і діяльність Сестрицтва для місцевої церкви.

Потім слідував поклін наших найменших Пречистій Діві Марії; за сценою співав хор дівчат під проводом інж. Е. Карпяка „До стіп Твоїх, Діво Пречиста", а маленькі діти в білих суконочках виходили і складали квіти лелії у стіп Матері Божої. В третій точці проф. М. Білецька зі Ст. Полу виголосила прекрасний реферат про Благовіщення Пр. Д. М. Опісля слідувала декламація вірша Уляни Кравченко „Поглянь", який гарно виголосила Оксана Муха, а потім хор під проводом інж. Карпяка відспівав дві пісні в честь М. Б. Інж. В. Мінкович гарно виголосив вірш Івана Франка „Рука Івана з Дамаску", а після цього пані О. Карпяк - Бенцаль при форт. супроводі Олени Карпяк відспівала пісню до Преч. Діви „Маріє, ратуй нас як мати". Слідуюча точка була мелодеклямація Уляни Кравченко „Аве Марія" Нелі Дмитришин при форт. супроводі О. Карпяк. Церковний хор під проводом проф. Р. Ставничого з піснями „Через поле широке" Котка і „Достойно єсть" Давидова закінчив першу частину.

Друга частина зачалася інсценізацією вірша Уляни Кравченко „Благовіщення". Рецитатором була п-на Уляна Крамарчук; роля Марії — Марія Свищіцка; архангел — Орися Коляса. Виконання всіх трох дієвих осіб було дуже добре. Закінчив це свято живий образ „Покров Преч. Діви Марії": за сценою церковний хор співав „Під Твою милість", а на сцені в народніх строях клячала в поклоні Матері Божій шкільна молодь.

Ініціятором і режисером цілого свята була Олена Карпяк - Бенцаль. Солісти в хорі: О. Карпяк - Бенцаль, пні Д. Чура і П. М. Свінціцький. Декорації до інсценізації „Благовіщення" намалював Ігор Крамарчук. Свято було солідно підготоване, виконання стояло на високім поземі, гідне великого достоїнства Небесної Цариці - Марії, і залишило у численно зібраних глибоке враження.

О. Д.

● В палаті Об'єднаних Націй в Ню Йорку є затруднених 174-ох власних поліцаїнтів. Тепер пошукують туди кандидатів на перших дві поліцаїнтки. Вони мусять знати, крім англійської мови, ще й французьку та еспанську. Платня 6.000 річно.

З НАШИХ БУДНІВ

НОМУ ДЗВОНИ НЕ ДВОНЯТЬ

На скверику проти „Купер Юніон" муштрується оркестра школи св. Юрія. Вправні, добре відгодовані хлопці, в нарядних однострах, у високих шапках з китицями, під гуркіт барабанів марширують гусаком і парами, повертаються вліво - вправо, прибивають крок.

Пані Олена зазирає у вікно вниз із п'ятого поверху, і не може вийти з дива:

— Оце воно таке, американське військо!

— Це не військо, бабусю, — пояснює внучка, добираючи щонайкращих слів із невеличкого запасу знання рідної мови. — То наші українські хлопці з оркестри. Вони так тренуються, бо у Велику П'ятницю мусять тримати варту коло Плащаниці.

— Хлопці з оркестри?.. З карабінами! Ваш уряд дозволяє їм носити зброю?

— А чому ж ні?.. Це така зброя від паради, щоб її в церкві тримати, біля Божого Гробу.

— В церкві — з карабінами! Дивно...

Пані Олена, що заледве три тижні перебуває на цій вільній землі Вашінгтона, тільки й те робить, що всьому дивується, всього страхається, все для неї тут гудне - дивне, незрозуміле. Світ хмародерів, автомобілів, собвеїв, автоматів і ґраючих „шаф" придавив її, притолочив, мов тяжкий гобіт стебелинку.

Не може цього збагнути, щойно прибувша з Рідного Краю сухенька, зів'яла бабуся, гому, наприклад, коло церкви не видно дзвіниці, а проте час від часу відзивається голос дзвона. Тут народжена внучка терпеливо толкує їй, що дзвіниця є на церкві. — А в американських церквах, — цебеге, — дзвони механічні... Треба лише потиснути такий штудерний ґудзик, а вони ґрають, аж гей!

— Боже, Боже, — зідхає пані Олена. — А в нас, на Україні, вже не погусти дзвону... Заборонили дзвонити по церквах і живим і мертвим. Сумний буде Великдень цього року у нас, вдома.

Відвернула очі до вікна, мабуть тому, щоб десятиліття внучка, говірливе, підстрижене дівчатко, не помітило сліз в її очах... Ні, ні! Навіщо?.. Не треба. Не треба цій безжурній дитині, що вродилася в багатій, щасливій Америці і змалечку жадного горя не зазнала, нагадувати про всякі там крайові страхіття... Але думка рветься, як птах з клітки, і летить до рідних, так ще недавно опущених сторін, а слова самі тиснуться на уста:

— А ще в нас цього року така погана весна! Як я виїздила з дому в половині березня, то випали такі сніги і так страшно було холодно, що люди забирали бузькiв по хатах, бо їм, сиротам, крила обмерзали. З того люди ворожать, що в краю буде великий голод.

— Ну, то ти, бабусю, вже не хотіла б вертатись назад, на Україну? — перепитала внучка.

Пані Олена прикрила долонями очі...

— Хоч би зараз, дитинко! Хоч би сьогодні. Хоч би тільки для того, щоб там, у Рідному Краю, ще раз відсвяткувати Великдень.

Ікер

● Виставка образів артистамаляра Миколи Недільна в Літературно - мистецькому Клюбі в Ню Йорку триватиме ще тільки в суботу 28 квітня від 6 попол. до год. 9 веч., і в неділю 29 квітня від год. 12 вполудне. З уваги на те, що власники закуплених образів забрали їх з виставки, щоб прикрасити свої доми на Великодні свята, виставка охоплюватиме вже тільки кругло 20 образів: самі олії, пейсажі і квіти.

✝

Ділимося сумною вісткою
із шкільними Друзями і Громадянством,
що дня 19-го квітня 1962 р. залишив
несподівано наші ряди і відійшов у Вічність
наш Дорогий

ДРУГ і ПРИЯТЕЛЬ

бл. п. інж. Богдан
КИВЕЛЮК

Просимо Друзів взяти участь в Панахиді і Похоронах в днях 27-го і 28-го квітня 1962 року у ФІЛАДЕЛФІЇ.

В глибокому смутку:

ШКІЛЬНІ ДРУЗІ
філії державної гімназії у Львові

✝

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що в середу, 25-го квітня 1962 р. упокоїлася в Бозі,
по довгій і тяжкій недузі
наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЯ і СЕСТРА

бл. п. ЄВА ЗИМАН
з дому Димарчук

народжена в Глухові, к. Ковеля,
проживши 35 років.

ПАНАХИДА — в П'ЯТНИЦЮ, 27-го КВІТНЯ 1962 року, в год. 7:00 веч., в похоронному заведенні І. Ковальчика в Джерзі Сіті, Н. Дж.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 28-го КВІТНЯ 1962 р., в год. 9:30 рано, з пох. заведення до церкви св. ап. Петра і Павла в Джерзі Сіті, опісля на цвинтар в Н. Арлінгтоні.

Безмежним горем прибиті:

ЛЕВ — чоловік
МАРІЯ — мама
МАРІЯ, ОЛЯ АНАСТАСІЯ — доньки
Сестри і брати

✝

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що дня 18-го квітня 1962 року
в Раківці, район Богородчани
помер несподівано, на 61-му році життя
наш Дорогий

БРАТ, СТРИЙКО і ВУЙКО

бл. п. Александер Кирило
НАЗАРЕВИЧ

учитель десятилітки.

Похорон відбувся дня 20-го квітня 1962 року.

СОФІЯ ОНИЩУК з родиною — сестра
ВОЛОДИМИР і РОМАН з родинами
— брати

Ню Йорк, 26-го квітня 1962 р.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, СЕСТРИ і БАБУНІ

бл. п.
МАРІЇ ГАНУЩАК
з ІЛЬНИЦЬКИХ

уродженої 12-го серпня 1901 року у Львові
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ
і ПАНАХИДИ

в неділю, дня 6-го травня 1962 р.

в церквах:

св. о. МИКОЛАЯ — в ШИКАГО — год. 8:30 рано,
і оо. ВАСИЛІЯН — в БУЕНОС АЙРЕСІ, Арґентина — год. 12:00 впол.

В цей день про МОЛИТВИ за спокій Душі Покійної просять:

БОГДАН ГАНУЩАК — чоловік
СЕРГІЙ ГАНУЩАК — син
ЯРОСЛАВА — донька з мужом д-ром Олександром ФАРІОНОМ та доньками МАРТОЮ і АННОЮ
ЄВСТАХІЙ ІЛЬНИЦЬКИЙ — брат з дружиною МАРІЄЮ і донькою РОМОЮ

ЗДА ЗМАГАТИМУТЬ ДАЛІ ДО АТОМОВОГО ДОГОВОРУ

СССР ПРОДОВЖУЄ ДЕМАГОГІЧНУ КАМПАНІЮ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕТОНАЦІЙ, АЛЕ ЗАЛИШАЄТЬСЯ НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Вашингтон. — З'єдинені Держави були примушені розпочати в минулу середу 25 квітня нову серію ядрових детонацій в атмосфері, але продовжуватимуть свої старання осягнути з Совєтським Союзом порозуміння щодо договірної заборони на майбутнє будь-яких дальших подібних експериментів. Що стосується договору в цій справі — то ЗДА не можуть ніяк погодитись на те, щоб вірити Совєтам „на слово", а мусять мати ґарантії у постаті міжнародної інспекційної системи. Такий був короткий зміст широкої заяви, яку державний секретар Дін Раск склав на вступі своєї пресової конференції в минулий четвер 26-го квітня. Раск доказав детально, що острах большевиків перед „шпиґунським" характером такої інспекційно-контрольної системи цілком неоправданий, бо станиці цієї інспекції були б обмежені до докладно означених і бережених пунктів, її члени мали б обмежену свободу рухів а кожна інспекція переводилась би з користуванням комунікаційними засобами даної країни, де вона відбувалась би, та під докладним наглядом місцевих властей. Раск зазначив водночас, що перестарілою річчю є дивитись на сучасну розвідку колишніми очима, бо тепер кожна держава знає про другу державу вже достаточно багато, щоб у випадку війни могти нанести їй найдошкільніші удари. Ціла довга заява Діна Раска стосувалась тільки атомових дослідів: виправдуванню причин, чому ЗДА відновили їх та запечуванню комуністичних арґументів.

З свого боку комуністи продовжували кампанію проти ЗДА у зв'язку з отими новими детонаціями. На Женевській конференції роззброєння. Валеріян Зорін виголосив в минулий четвер довгу напастливу промову, повну демагогічних закидів і атак проти ЗДА, які ніби хочуть створити атмосферу „воєнної гістерії" та не хочуть ніякого роззброєння. Подібну заяву проголошено через совєтську аґенцію ТАСС-а. Але водночас Валеріян Зорін бере далі участь у Женевській конференції, однаково щодо загального роззброєння, як теж на Підкомісії, присвяченій справі договору про заборону ядрових детонацій, ЗДА перестерегли були два дні тому 8 невтральних держав, учасників тієї конференції, що їхній виступ з тієї конференції у зв'язку з американськими детонаціями, був би потрактований у Вашингтоні, як акт неприхильности супроти Америки. Назагал, хоч комуністичні, „невтральні" і навіть деякі союзні країни натаврували американські детонації, проте їхня реакція виявилась слабшою, ані ж цього сподівались самі американські керівні кола.

ВИДАВЦІ ЩОДЕННИКІВ ПРОПОНУЮТЬ ЗБІЛЬШИТИ ЦІНУ ДО 10 ЦЕНТІВ

Ню Йорк. — На конвенції Американського Товариства Часописних Видавців домагалися, щоб піднести ціну на часописи до 10 центів за окреме число. Окремий статистичний огляд показує, що на всіх 1,825 щоденників 414 продаються по 10 центів за примірник. Такий стан був при кінці 1961го року. Тут треба пригадати, що при кінці 1960-го року по 10 центів продавалися тільки 284 щоденники, а 10 років тому тільки 18! 74 часописи, які збільшили ціну до десятьох центів, збільшили свій тираж, 91 щоденник затримав давніший тираж, 156 мають менше покупців, а 39 не дали відповіді на анкету. Деякі часописи перейшли на друк так званий офсет, що дає коло 25 відсотків заощадження.

Зі спорту

ПЕРША ПЕРЕМОГА „ЛЕВІВ"

„Леви" — Фортуна 3:1 (2:1)

Шикаго, Ілл. — 15-го квітня грали „Леви" другі змагання весняного сезону за першенство Шикаґівської Національної Футбольної Ліґи із молодою німецькою дружиною „Фортуна". Перші змагання сезону „Леви" зремісували із новиком Вищої Дивізії Литовцями 1:1 в неділю, 1-го квітня. „Леви" виступили в найсильнішому складі, включно із Анатолієм Бахіром, який грав вперше по звільненні із американського війська після дворічної служби. Анатолій Бахір скріпив атаку дружини й був героєм дня, стрілявши двоє воріт у питомий йому спосіб.

Як „Леви" так і Фортуна хотіли виграти за всяку ціну. Перші шукали своєї першої перемоги, а другі вірили, що на їх вузькому грищі вони, так як в 1959 і 1960 роках, здобудуть на „Левах" дві точки.

„Леви" почали гру з вітром та вже в третій хвилині А. Бахір здобув 1:0, коли добив пропущений воротарем „Фортуни" м'яч до порожніх воріт. Це заохотило дружину й наша атака, в складі від лівої сторони: Ю. Романенко — А. Козій, Стахровський — А. Бахір — Скороход, тиснула „Фортуну", якої поміч, оборона й воротар мали багато клопоту й роботи. Знова А. Бахір здобув провадження 2:0 в 21-ій мінуті, вибиваючи м'яч із рук воротаря. „Фортуна" не капітулювала й далекими горішніми стрілами старалася зикликати замішання серед „Левів". Це їй удалося й німці в 30-ій хв. скоротили вислід 1:2. Після цього „Леви" отряслися й знову наступали й при кінці правокриловий Скороход загнав третій м'яч, але непотрібно добив його рукою до порожніх воріт.

У другій половині мав вирішитися вислід змагу тимбільше, що „Фортуна" мала грати з вітром. Але на щастя вітер дещо вщух, а „Леви" грали й комбінували ще краще, як в першій половині. Вислід дня припечатав юньйор Андрій Козій, який з подачі Ю. Романенка в 56-ій хв. підніс рахунок 3:1. Це піднесло на дусі змагунів і укр. глядачів й „Леви" до кінця змагань немилосерно атакували ворота „Фортуни" й лише їх жертвенний воротар та ліс ніг під воротами не дозволили на вищий вислід. Відношення наріжняків було 8:2 в користь „Левів". Дружина „Левів" виступила вже до третіх змагань в дуже гарних, пошитих в Европі, одягах, що їх уфундував уряд Українського Народного Союзу. Т-во „Леви" мають свій 399-й Відділ УНС ім. „Леви", який гарно росте й розвивається.

До змагань проти „Фортуни" виступили „Леви" в такому складі: Кашуба; Еліяшевський - Терлецький, Стахровський — Козій — Ю. Романенко. Резервові А. Яворський і Балог. У передзмаганнях резерва „Левів", підсилена Коханюком, Тищенком, Кашубою, Гординським, М. Яворським і Вірщуком, перемогла резерву „Фортуни" 3:1. Ворота стрілили Кашуба і Гординський і одні самовбивчі.

Дружина доросту т. зв. „Левенята" програли до доросту Рамс 1:2. Із дружини доросту найкращі змагуни (Банах, Дижурко, Кіцала і інші) перейшли до юньйорів.

Інші висліди: Вища Дивізія: Швабен — Ганза 7:0, Марунс — Литовці 8:0.

Перша Дивізія: Крила — Спарта 2:2.

Фінал Іллиной за Професійну Чашу ЗДА: Іґелс — Кікерс 2:2.

Ці змагання тривали 180 хвиллин і будуть повторені.

Фінал Іллиною за Чашу юньйорів ЗДА: Рамс — ґрін Вайт 2:1.

М. Головатий

ЗНОВУ КВІТЕНЬ ЗАЦВІВ РАДІСТЮ...

УСК Ню Йорк — Інтер СК 4:2 (2:0)

УСК: Р. Паттерсон — С. Карті, Ч. Гарвін — Г. Бредлі, Дж. Керні, З. Снилик — Р. Паркер, В. Лі, В. Чижович, Т. Пурдон, Т. Мулвой (Й. Цап, Є. Чижович, Н. Йонг).

Ню Йорк, субота 21-го квітня ц. р. — Український Спортовий Майдан. — Тих чотири сотні симпатиків, що прийшли на ці змагання, мали перед початком змагань різні почування й сумніви. Але в трьох змаганнях УСК здобувся на такі висліди 4-го квітня: повторені змагання проти греків 1:1 (недокінчені — ворота В. Лі); 8-го квітня Іжуліяна — УСК 2:1 (ворота В. Лі). 15-го квітня УСК — Джермен Гунґеріянс 1:2 (ворота В. Лі).

Головними причинами цих невдач були пошкодження змагунів (проти греків та італійців) та застосування поганої тактики і приспалість (проти Джермен Гунґеріянс). До цього всього ще бракувало першорядного оборонця Карті, що був поважно ушкоджений в змаганнях проти Гакоаг (3:0 для УСК-у, 1 квітня). Отже турботи симпатиків УСК-у перед змаганнями із посідачем другого місця Американської Ліґи — Інтер С. К. були наскрізь реальні. Потішалися присутністю Стіва Карті („партизана", як його дехто називає).

Перші хвилини змагань, при прекрасній весняній погоді, показали, що УСК знову хоче пригадати себе в „старій добрій формі". Сильний стріл Лі і 1:0. Акції йшли перед воротами Інтеру і п'ять хвилин пізніше Лі прекрасною головкою в горішній лівий ріг підніс вислід до 2:0. Тед Пурдон далі ініціює заграння (при тому сам гайнує дві певні позиції). В. Чижович має пеха. Стан половини 2:0 для УСК-у. Спокій серцям болільників!

На початку другої половини продовжується тиск УСК-у. І знову Лі з правої сторони виводить воротаря Інтеру з позиції і легким, але цільним, стрілом встановляє 3:0. Інтери, що того часу мав добрі потягнення в полі, приблизився до воріт УСК-у. Наріжняк до УСК-у і вислід 3:1. Кілька хвилин пізніше Бредлі має м'яча на шістнадцятці УСК-у і вияснює, але суддя Шпіґель хотів побачити руку. Карний коп і 3:2. Тут нерви болільників починають знову пружніти, бо вони пригадують собі „потягнення" пана Шпіґля із попередніх змагань. Але вже п'ять хвилин пізніше В. Чижович пробивається, пан Шпіґель хотів зреабілітуватись за карного до УСК-у і свище карний до Інтеру. В. Чижович певно виконує, здобуваючи цим 19-ті ворота і продовження серед стрільців „Великої Десятки". Кінцеві хвилини УСК використовує на „покази" вміння поодиноких змагунів.

На вирізнення заслуговують С. Карті, Г. Бредлі, Т. Пурдон, В. Чижович (мав „пеха" із стрілами) та З. Снилик, що вже „втягнувся" в дружину і грає свій нормальний добрий і мудрий футбол.

Роман Лисняк